

Skalbaggar och fjärilar i Uppsala län

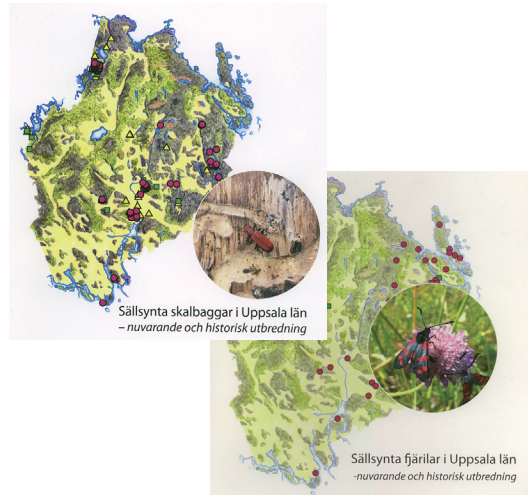
Eriksson, P. & Hedgren, O. 2012. Sällsynta skalbaggar i Uppsala län. – Upplandsstiftelsen och Länsstyrelsen i Uppsala län. 167 s.

Björklund, J-O. & Eriksson, P. 2007. Sällsynta fjärilar i Uppsala län. Upplandsstiftelsen och Länsstyrelsen i Uppsala län. 171s.

Båda beställs på tel: 018-611 62 71 (Upplandsstiftelsen) eller E-post: uppsala@lansstyrelsen.se. Pris 100 kr + porto (inkl. moms).

De senaste årtiondena har det gjorts många inventeringar av insekter, främst av fjärilar och vedlevande skalbaggar. Resultaten finns i ett otal mer eller mindre publicerade inventeringsrapporter och det är svårt att få någon överblick över olika arters status. Ett viktigt syfte med de två böcker som presenteras här var därför att sammanfatta alla de inventeringar som har gjorts i Uppsala län. Sammanställningen ger en överblick som lär oss mer än vad man får ut av alla inventeringarna enskilt. Målet var också att samla in så många som möjligt av andra fynd – sådant som samlare och andra hittat under sina expeditioner i Uppsala län. Tack vare projektet finns därför alla fynd som samlats in för böckerna numer inrapporterade i artportalen. I denna recension är det den alldeles nya skalbaggsboken som beskrivs, men i projektet ingick även en bok med samma upplägg om fjärilar, som publicerats tidigare.

Boken börjar med 20 välskrivna inledande sidor. Målgruppen för texten är främst en "naturintresserad allmänhet", men det märks att det finns mycket naturvårdskunskap bakom, vilket gör att även mer specialintresserade kan finna den intressant. Dessa sidor handlar till en början om hur alla fyndprickarna har kommit till, från Thure Palms insamlingar i första hälften av 1900-talet till de större inventeringsprojekt som drivits av Upplandsstiftelsen och länsstyrelsen på senare år. Det är upplagt områdesvis vilket känns som ett bra sätt att strukturera materialet. Var insatserna gjorts speglas ganska bra på en prickkarta över samtliga fynd som presenteras i boken. Man undrar ju alltid om detta också speglar var arterna finns eller om det bara visar var samlarna har gått fram. Eftersom samlarna tenderar att främst åka till platser där man har hög sannolikhet att få "lön för mödan" så är det nog en kombination av dessa två saker. De övriga inledningssidorna är

en intressant presentation av olika naturtyper i Uppsala län som är värdefulla för insektsmångfalden. Allt illustreras med fina bilder.

Sen följer huvuddelen av boken: prickkartor på 135 utvalda skalbaggsarter. Prickarna har olika färg efter från vilken tidsperiod de kommer, vilket är mycket illustrativt för en del arter. Man kan till exempel se att glansbaggen *Ipidia binotata* tycks ha blivit vanligare och mer utbredd, medan flera dyngbaggar verkar ha försvunnit. Fyndprickarna från före 1989 är spridda över länet, medan prickar från senare tid i stort sett saknas helt. En del arter, tex rödrockarna (käppare av släktet *Ampdus*) ser ut att ha ökat kraftfullt, men den stora andelen fynd från efter 1989 beror antagligen främst på att effektiva inventeringsmetoder använts på senare år, dvs, mörkertalet för dessa arter har minskat (se Ranius & Johanssons artikel i detta ET-nummer). Som hjälp för denna typ av tolkningar finns en liten text till varje prickkarta.

Det enda man saknar i boken tycker jag är en lite mer noggrann förteckning om vilka som bidragit med prickar utöver själva inventeringarna. Både som en information som kan vara en hjälp för att tolka kartorna, men också som ett erkännande till de som bidragit med arbete till boken.

Två fina böcker som kan ge både detaljer (genom de enskilda prickarnas läge) och överblick i form av inledningskapitel och pricksvärmar.

Mats Jonsell